

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών**

Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ

Γεν. Διεύθυνση Θεσμικής και Επιχειρησιακής

Υποστήριξης ΕΣΠΑ (ΓΔΘΕΥ)

Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων και

Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ-ΧΕ)

ΕΥΚΕ-ΧΕ: 640

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10, Σύνταγμα
Ταχ. Κώδικας : 105 63, Αθήνα
Πληροφορίες : Α. Δρακάτου
Τηλέφωνο : 210 3742071
Fax : 210 3742063
Email : stateaid_unit@minfin.gr

Προς : **Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης**
Προγράμματος «Κρήτη»
Δουκός Μποφώρ 7,
71202, Ηράκλειο (ηλεκτρονικά)
e-mail: marikass@mou.gr
vxidianos@mou.gr, efoukaraki@mou.gr

ΘΕΜΑ: Διατύπωση γνώμης σχετικά με το σχέδιο Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων με τίτλο «Δράση 4.8.1 – Παρεμβάσεις ισότιμης πρόσβασης ΑμεΑ και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην Ανώτατη Εκπαίδευση»

Σχ.ετ. : Το από 20/5/2024 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Υπηρεσίας σας με θέμα «Σχέδιο πρόσκλησης για την Δράση 4.8.1 – Παρεμβάσεις ισότιμης πρόσβασης ΑμεΑ και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην Ανώτατη Εκπαίδευση» (αρ. πρωτ. εισ. ΕΥΚΕ ΧΕ 640/20-5-2024)

Σε συνέχεια του ανωτέρω σχετικού, υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας σχέδιο πρόσκλησης υποβολής προτάσεων με τίτλο «Δράση 4.8.1 – Παρεμβάσεις ισότιμης πρόσβασης ΑμεΑ και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην Ανώτατη Εκπαίδευση». Λαμβάνοντας υπόψη το θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όσον αφορά στην υπαγωγή ή μη στο καθεστώς των Κρατικών Ενισχύσεων των εν λόγω δράσεων, σημειώνονται τα εξής:

1. Σύμφωνα με το περιεχόμενο του σχεδίου πρόσκλησης, στο πλαίσιο των πολιτικών για την ενίσχυση της ισότιμης συμμετοχής των Φοιτητών με Αναπηρία και Φοιτητών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (ΦμεΑ & ΕΕΑ), την εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς στην ανώτατη

**Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

εκπαίδευση προβλέπονται παρεμβάσεις που αφορούν στην **υποστήριξη των Μονάδων Ισότητας Πρόσβασης ατόμων με αναπηρία και ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες**, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 209 του Ν. 4957/2022 (ΦΕΚ Α 141/21.7.2022) όπως ισχύει.

Στο πλαίσιο της δράσης, δύναται ενδεικτικά να χρηματοδοτηθούν τα κάτωθι:

- Υποστήριξη με ανθρώπινο δυναμικό της Μονάδας Ισότητας Προσβασιμότητας.
- Εκπαιδευτής ενηλίκων για την ενημέρωση και επιμόρφωση τόσο του ακαδημαϊκού προσωπικού όσο και του διοικητικού προσωπικού.
- Έμπειρο στέλεχος βιβλιοθήκης για την υποστήριξη του εξοπλισμού ΤΠΕ.
- Διερμηνείς στη νοηματική γλώσσα.
- Μετακίνηση ΑμεΑ από και προς το ίδρυμα, κλπ.

Ειδικότερα δύναται να χρηματοδοτηθούν οι εξής παρεμβάσεις κάθε Μονάδας Προσβασιμότητας:

- Καταγραφή Περιορισμών και Εμποδίων: Ενημέρωση πρωτοετών φοιτητών, υποστήριξη ΦμεΑ & ΕΕΑ για τη συμπλήρωση της φόρμας καταγραφής και των επικαιροποιήσεων της, γραμματειακή υποστήριξη ΜοΠρο, διαχείριση παραπόνων / υποδείξεων προσβασιμότητας, εξαγωγή στατιστικών στοιχείων, κ.α.
- Ηλεκτρονική Προσβασιμότητα: Αξιολόγηση ικανοτήτων ΦμεΑ για προσδιορισμό προσωπικών Υποστηρικτών Τεχνολογιών (ΥΤ), κατάρτιση ΦμεΑ στη χρήση ΥΤ, τεχνική υποστήριξη και συμβουλευτικές υπηρεσίες για ΥΤ σε ΦμεΑ, υποστήριξη σταθμών εργασίας ΥΤ στις βιβλιοθήκες, αξιολόγηση προσβασιμότητας ιστοτόπων ιδρύματος, παροχή οδηγιών για παραγωγή προσβάσιμου εκπαιδευτικού υλικού (σημειώσεων, παρουσιάσεων) στο ακαδημαϊκό προσωπικό, παροχή οδηγιών και τεχνικής υποστήριξης για την προσβασιμότητα των ιστοτόπων του ΑΕΙ, δανεισμός ΥΤ σε ΦμεΑ για την συμμετοχή τους στις εξετάσεις, κ.ά.
- Κατάρτιση και υποστήριξη προσωπικού (ακαδημαϊκού, διοικητικού, βιβλιοθηκονόμων) και εθελοντών συμφοιτητών ως προς την υποστήριξη των ΦμεΑ & ΕΕΑ κατά τη διάρκεια των μαθημάτων, εργαστηρίων και κλινικών καθώς και για τους ενδεδειγμένους τρόπους συμμετοχής τους στις γραπτές και προφορικές δοκιμασίες, κατάρτιση φοιτητών με τύφλωση στην κινητικότητα και τον προσανατολισμό, κ.ά.
- Διερμηνεία/Τηλεδιερμηνεία στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα & Μεταγραφή (ομιλίας σε κείμενο) για την υποστήριξη των φοιτητών με κώφωση ή βαρηκοΐα, στην ΕΝΓ
- Μετακίνηση ΦμεΑ: κυρίως χρηστών αναπηρικών αμαξιδίων αλλά και άλλων κατηγοριών αναπηρίας από και προς το ίδρυμα: Διαχείριση αιτήσεων μετακίνησης, δημιουργία και επικαιροποίηση του προγράμματος μετακινήσεων, διαχείριση έκτακτων περιστατικών, κ.ά.
- Παραγωγή προσβάσιμων συγγραμμάτων για την επεξεργασία και παραγωγή συγγραμμάτων σε κατάλληλους μορφότευπους (προσβάσιμο: epub3 ή PDF ή DAISY2, braille, μεθυσμένη μορφή, ψηφιακή μορφή ανάγλυφων σχημάτων, κ.ά.) για φοιτητές με εντυποαναπηρία (όπως φοιτητές με κινητική αναπηρία στα άνω άκρα, τύφλωση, μειωμένη όραση ή δυσλεξία).

Για το ανωτέρω έργο θα καλυφθούν δαπάνες για τις **αμοιβές του απαραίτητου ανθρώπινου δυναμικού και για λειτουργικές ανάγκες** (όπως αναλώσιμα, επισκευές, λειτουργικά έξοδα οχημάτων ΑμεΑ, κ.ά.). Επίσης προβλέπονται **έξοδα δημοσιότητας και έμμεσες δαπάνες**.

Οι ανωτέρω υπηρεσίες παρέχονται σε τοπικό επίπεδο, σε φοιτητές όλων των κύκλων σπουδών (προπτυχιακό, μεταπτυχιακό, διδακτορικό), σε ακαδημαϊκό και διοικητικό προσωπικό, προσαρμόζονται στις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε ιδρύματος και αποτελούν συστατικό στοιχείο στήριξης:

- των φοιτητών που κάνουν χρήση για τη διευκόλυνση της φοίτησής τους και την έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών τους μέσω της παροχής ποιοτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών,
- του ακαδημαϊκού και διοικητικού προσωπικού για την διαμόρφωση του πανεπιστημιακού περιβάλλοντος, που να εξασφαλίζει την ισότιμη πρόσβασή τους στην εργασία ή στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Δυνητικοί δικαιούχοι των πράξεων είναι το Πολυτεχνείο Κρήτης, το Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο, το Πανεπιστήμιο Κρήτης, ο Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ) Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου, ο Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Ερευνών Πολυτεχνείου Κρήτης, και ο Ειδικός Λογαριασμός Πανεπιστημίου Κρήτης και η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την πρόσκληση ανέρχεται σε 3.300.000,00 €.

- Κατά γενικό κανόνα, η έννοια των κρατικών ενισχύσεων συνδέεται με την έννοια της οικονομικής δραστηριότητας. Ειδικότερα, σύμφωνα με το σημείο 6 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται μόνο όταν ο δικαιούχος του μέτρου είναι «επιχείρηση». Στο σημείο 7 της ανωτέρω αναφερόμενης Ανακοίνωσης διευκρινίζεται ότι, όπως έχει επανειλημμένα ορίσει το Δικαστήριο, επιχειρήσεις είναι οι οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τα νομικά καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής τους. Επιπλέον, σύμφωνα με το σημείο 12 της ανωτέρω αναφερόμενης Ανακοίνωσης κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά αποτελεί οικονομική δραστηριότητα.
- Στο σημείο 17 της ίδιας Ανακοίνωσης αναφέρεται ότι «το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση όπου το Δημόσιο ενεργεί **“ασκώντας δημόσια εξουσία”** ή όταν οι δημόσιες οντότητες ενεργούν “υπό την ιδιότητά τους ως δημόσιες αρχές”» και στο σημείο 28 ότι «**Η δημόσια εκπαίδευση** που οργανώνεται στο πλαίσιο του εθνικού εκπαιδευτικού συστήματος που χρηματοδοτείται και εποπτεύεται από το κράτος μπορεί να θεωρηθεί μη οικονομική δραστηριότητα. Το Δικαστήριο απεφάνθη ότι το Δημόσιο: “δημιουργώντας και διατηρώντας αυτό το δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα το οποίο χρηματοδοτείται εν όλω ή εν μέρει από δημόσιους πόρους και όχι από τους σπουδαστές ή τους γονείς τους [...] δεν αποβλέπει στην άσκηση αμειβόμενων δραστηριοτήτων, αλλά εκπληρώνει την αποστολή του έναντι των πολιτών του στον κοινωνικό, πολιτιστικό και εκπαιδευτικό τομέα”».
- Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρασχέθηκαν και ειδικότερα με βάση το περιεχόμενο της υπό εξέταση πρόσκλησης, η δράση αφορά την υλοποίηση παρεμβάσεων που διευκολύνουν την ισότιμη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία και ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στους χώρους παροχής ανώτατης δημόσιας εκπαίδευσης και δυνητικοί δικαιούχοι των πράξεων

είναι δημόσια πανεπιστήμια. Ως εκ τούτου δύναται να υποστηριχθεί ότι οι προς χρηματοδότηση πράξεις δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

5. Ωστόσο επισημαίνεται ότι, εάν η δράση περιλαμβάνει προμήθεια εξοπλισμού και δημιουργία ψηφιακών εργαλείων, τα εν λόγω στοιχεία πρέπει να χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο για τις ανάγκες ισότιμης πρόσβασης ΑμεΑ (φοιτητών, ακαδημαϊκού και διοικητικού προσωπικού) στους χώρους δημόσιας εκπαίδευσης, καθόλη της διάρκειας ζωής τους έως στην απόσβεσή τους. Επιπλέον, προκειμένου να μην τεθούν ζητήματα κρατικών ενισχύσεων στο επίπεδο των αναδόχων, είναι αναγκαίο κάθε προμήθεια να πραγματοποιηθεί μέσω ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ όρων διαδικασίας υποβολής προσφορών.

6. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω αναφερόμενα είναι αναγκαίο:

- Από το διατακτικό της πρόσκλησης συστήνεται να διαγραφούν τα σημεία
  - 16. Την Απόφαση της Επιτροπής, της 20ης Δεκεμβρίου 2011, για την εφαρμογή του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με την διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος (2012/21/ΕΕ)
  - 17. Την Ανακοίνωση της Επιτροπής (11-1-2012) σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις στην αντιστάθμιση για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος (2012/C8/02),
  - 18. Την Ανακοίνωση της Επιτροπής (11-1-2012) Πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας (2011) (2012/C8/03)

καθώς δεν διαφαίνεται να τυγχάνουν εφαρμογής και τα σημεία

- 20. Την με αρ. πρωτ. 74391/ΕΥΚΕ 2634/13-07-2016 Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες στους φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020».
- 22. Το με αρ. πρωτ. 92415/ΕΥΚΕ6282/28.08.2017, έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες και Παρότρυνση Τήρησης Διαδικασιών προς Φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση Κρατικών ενισχύσεων»

καθώς οι σχετικές εγκύκλιοι έχουν αντικατασταθεί από την εγκύκλιο του σημείου 23 (με αρ. πρωτ. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1162/27-10-2023 Εγκύκλιος της ΕΥΚΕ-ΧΕ) για την προγραμματική περίοδο 2021-2027.

- Στο κεφάλαιο 3 της πρόσκλησης να προστεθεί εδάφιο ως εξής:
Για τα έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης δράσης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για τις συγκεκριμένες δράσεις δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπίδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών

δραστηριοτήτων του κυρίου του έργου. Η αποφυγή της διεπιδότησης μπορεί να διασφαλιστεί με την τήρηση ξεχωριστών λογαριασμών, τον κατάλληλο επιμερισμό των δαπανών και με τη διασφάλιση ότι η δημόσια χρηματοδότηση δε στηρίζει άλλες δραστηριότητες.

7. Γενική επισήμανση: Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή από την οικεία ΕΥΔ όσον αφορά στην χρηματοδότηση, στους ίδιους ή σε άλλους Δικαιούχους, πράξεων παραπλήσιου περιεχομένου. Ενδεικτικά σε περίπτωση κατά την οποία οι ανωτέρω Δικαιούχοι ή άλλοι Δικαιούχοι έχουν ήδη ή πρόκειται στο άμεσο μέλλον να αναλάβουν την υλοποίηση πράξεων με συναφές αντικείμενο, τότε η περιγραφή και διαστασιολόγηση των πράξεων πρέπει να είναι σαφής ακριβής και ξεκάθαρη προς αποφυγή αλληλοεπικαλύψεων ή και ενδεχόμενης σταυροειδούς χρηματοδότησης.
8. Διευκρινίζεται ότι, σε συνέχεια της με Α.Π. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ1162/27-10-2023 Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων», εφόσον οι πράξεις που θα υποβληθούν δεν αποτελούν κρατική ενίσχυση και η οικεία ΕΥΔ κρίνει ότι εμπίπτουν στα αναφερόμενα ανωτέρω, δεν απαιτείται η αποστολή των προτάσεων στην ΕΥΚΕ-ΧΕ. Επιπλέον υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ, για την αξιολόγηση της πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας της εκάστοτε πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, είναι αναγκαίο να συμπληρώνεται η λίστα ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχει κοινοποιηθεί με την με Α.Π. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, αντίγραφο της οποίας πρέπει να τηρείται στο φάκελο της πράξης.
9. Η παρούσα γνωμοδότηση παρέχεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΥΚΕ-ΧΕ και περιορίζεται στην παροχή απόψεων σχετικά με τη συμμόρφωση του υπό κρίση μέτρου με τους κανόνες Ανταγωνισμού και Κρατικών Ενισχύσεων της ΕΕ. Επισημαίνεται ότι δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ-ΧΕ η αξιολόγηση οποιαδήποτε άλλης πτυχής των μέτρων, περιλαμβανομένων θεμάτων που άπτονται του δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων.

Οι απόψεις της ΕΥΚΕ-ΧΕ βασίζονται αποκλειστικά στις πληροφορίες που παρείχε εγγράφως η οικεία Διαχειριστική Αρχή. Εάν οι παρασχεθείσες πληροφορίες αποδειχθούν ελλιπείς ή εσφαλμένες, η ΕΥΚΕ-ΧΕ διατηρεί το δικαίωμα να επανεξετάσει τις απόψεις της σε σχέση με αυτές που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο.

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για οποιαδήποτε συνδρομή.

Ο Προϊστάμενος της ΕΥΚΕ-ΧΕ

Ευάγγελος Στουραϊτης

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εσωτερική Διανομή (Ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ
- Γραφείο Γενικής Διεύθυνσης Θεσμικής και Επιχειρησιακής Υποστήριξης ΕΣΠΑ
- Ε.Υ.Κ.Ε.-Χ.Ε.

